

kujawsko-pomorskie

Powierzchnia	17 972 km ²
Liczba ludności: - w tym w miastach	2 083,0 tys. 59,5%
Gęstość zaludnienia	116 osób/km ²
Główne miasta	Bydgoszcz, Toruń
Inne główne miasta w regionie	Włocławek, Grudziądz, Inowrocław
Specjalne Strefy Ekonomiczne	Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna
Parki Przemysłowe, Technologiczne	Bydgoski Park Przemysłowo-Technologiczny Grudziądzki Park Przemysłowy Toruński Park Technologiczny Park Przemysłowy w Solcu Kujawskim Vistula Park Świecie, Vistula Park II Włocławska Strefa Rozwoju Gospodarczego Park Przemysłowo – Technologiczny, Nadnotecki Park Przemysłowy w Paterku, Płużnicki Park Inwestycyjny
Centrum Obsługi Inwestora	Toruń
Lotnisko międzynarodowe	Bydgoszcz

Dane GUS, *Biuletyn Statystyczny województwa kujawsko-pomorskiego za I kw. 2016 r.*, Bydgoszcz 2016

Region Kujaw i Pomorza znajduje się w środkowej części kraju. Obszar o tradycjach przemysłowych i rolniczych. Oprócz silnie rozwiniętych sektorów: rolniczego, chemicznego, elektromaszynowego województwo posiada bogate zaplecze naukowo-badawcze na czele z Uniwersytetem Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz licznymi ośrodkami wspierającymi przepływ nowoczesnych rozwiązań z nauki do przemysłu np. Centrum Transferu Technologii czy Exea Data Centre w Toruniu.

Atuty województwa

- tradycje przemysłowe
- liczna, wykwalifikowana kadra inżynierska oraz techniczna
- silne zaplecze naukowo-badawcze (uczelnie wyższe, ośrodki naukowe)
- zaawansowanie w zakresie budowy społeczeństwa informacyjnego
- aglomeracja bydgosko-toruńska oraz inne silne ośrodki subregionalne
- wysokotowarowa gospodarka rolna
- rozwinięte przetwórstwo żywności i rosnący udział producentów zdrowej żywności
- czyste środowisko wspierane zaawansowanymi projektami z zakresu ochrony środowiska

- rozbudowana infrastruktura społeczna (wiodące w kraju placówki medyczne, baza uzdrowiskowo-sanatoryjna, placówki kultury i dziedzictwa kulturowego, sprawny system edukacyjny)
- podstrefy Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej obejmują już ponad 880 ha
- region dostarcza 1/5 krajowej wartości produkcji sprzedanej przemysłu celulozowo-papierniczego
- korzystne warunki rozwoju odnawialnych źródeł energii: pochodzenia rolniczego, wód płynących, geotermalnych

Sektory wysokiej szansy

BPO/SSC

- sektor określony w najnowszy strategii rozwojowej województwa jako perspektywiczny i wiodący w regionie, zatrudniający niemal 8000 osób w Bydgoszczy oraz ponad 1000 w Toruniu
- łatwy dostęp do wykwalifikowanej, wielojęzycznej kadry w zakresie finansów, bankowości, IT, specjalności inżynierskich oraz filologów
- rosnący udział obiektów klasy A w zasobach powierzchni biurowych
- NOKIA Networks, Livingston International, Atos, Opus Capita, Teleplan, Telmon, Mobic, SDL, Sunrise System to przykłady udanych inwestycji firm sektora BPO/SSC w regionie

Elektroniczny

- wysoki potencjał edukacyjny województwa: 2 centralne położone ośrodki akademickie (Bydgoszcz, Toruń) oraz najlepszy uniwersytet Polski północnej - Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
- równomierne rozmieszczenie tzw. miast średnich (Włocławek, Grudziądz, Inowrocław)
- duża liczba instytucji wspomagających badania i rozwój:
 - Centrum Transferu Technologii
 - Bydgoskie Towarzystwo Naukowe i Włocławskie Towarzystwo Naukowe
 - Jednostki Naczelnej Organizacji Technicznej (Bydgoszcz, Toruń, Inowrocław, Grudziądz, Włocławek)
 - Towarzystwo Naukowe w Toruniu
 - Regionalne Centrum Innowacyjności przy Uniwersytecie Technologiczno-Przyrodniczym w Bydgoszczy
 - Krajowe Laboratorium Fizyki Atomowej, Molekularnej i Optycznej (FAMO)
 - Interdyscyplinarne Centrum Nowoczesnych Technologii UMK
 - EXEA Data Centre (Cloud computing)
- Toruńskie Centrum Transferu Technologii: bliskość węzła komunikacyjnego (skrzyżowanie autostrady A-1, drogi ekspresowej S-10, drogi S-15), zwolnienia i ulgi podatkowe, atrakcyjne oferty inwestycyjne, bliskość ośrodków edukacyjnych
- „Crystal Park” w Łysomicach/Ostaszewie koło Torunia, w obrębie Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej:

- SHARP/Universal Media Corporation
- ORION Electric (Poland) Sp. Z o.o.

Elektromaszynowy

- znaczący udział firm województwa w eksporcie (ok. 20%)
- duża baza firm z sektora elektromaszynowego, potencjalnych poddostawców i kooperantów:
 - Apator S.A, Toruń
 - Grupa Amator Przedsiębiorstwo Hydrauliki Siłowej HYDROTOR SA Tuchola
 - Pojazdy Szynowe PESA Bydgoszcz SA Holding w Bydgoszczy
 - Zakład Mechaniczny ZNTK SKRAW-MECH Sp. z o.o. w Bydgoszczy
 - Zakład Produkcyjno-Usługowy EKOPARTNER Sp. z o.o. w Bydgoszczy,
 - Unia Sp. z o.o. w Grudziądzu
 - Toruńskie Zakłady Urządzeń Okrętowych TOWIMOR S.A. w Toruniu
 - Bydgoskie Zakłady Elektromechaniczne BELMA S.A. w Bydgoszczy
 - Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Montażowe Elektromontaż Pomorski S.A. w Bydgoszczy
 - Elektromontaż-Toruń Sp. z o.o. w Toruniu
 - Fabryka Obrabiarek do Drewna FOD Sp. z o.o w Bydgoszczy
 - WIKA Polska Sp. z o.o.. we Włocławku
 - Zakład Urządzeń Okrętowych FAMOR SA w Bydgoszczy
 - HYDRO-VACUUM S.A. w Grudziądzu
 - INOFAMA S.A. w Inowrocławiu
 - SLICAN Sp. z o. o. w Bydgoszczy
 - Ośrodek Badawczo Rozwojowy Urządzeń Sterowania Napędów w Toruniu
- zaplecze naukowo-badawcze: szkoły wyższe z wydziałami o profilu elektrotechnicznym:
 - Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy,
 - instytuty naukowo-badawcze: Towarzystwo Naukowe w Toruniu, Bydgoskie Towarzystwo Naukowe, Włocławskie Towarzystwo Naukowe, Regionalne Centrum Innowacyjności w Bydgoszczy, Placówki Polskiej Akademii Nauk
- zachęty dla inwestorów: zwolnienia inwestycyjne w Bydgoszczy, Toruniu i Grudziądzu
- ponad 250 atrakcyjnych terenów inwestycyjnych z uzbrojeniem, dobrym dostępem do dróg

Chemiczny

- 4 miejsce w kraju w produkcji nawozów azotowych
- innowacyjność firm w regionie: duża liczba patentów i świadectw ochronnych na wzory użytkowe

- znacząca ilość przedsiębiorstw działających w sektorze, potencjalnych poddostawców i kooperantów:
 - Zakłady Azotowe ANWIL S.A.
 - Mondi Świecie S.A. Świecie n/Wisłą ELANA S.A. w Toruniu
 - Soda Polska Ciech S.A., Inowrocław
 - Janikowskie Zakłady Sodowe JANIKOSODA S.A. Janikowo
 - Inowrocławskie Kopalnie Soli SOLINO S.A. Inowrocław
 - KEMIRA Świecie Sp. z o.o. Świecie n/Wisłą
 - Zakłady Chemiczne „NITRO-CHEM” S.A. w Bydgoszczy
 - ACP Polska Sp. z o.o.
 - Schumacher Packaging Sp. z o.o. w Grudziądzu i Polednie
 - Solvay– Rhodia Polyamide Polska, zakład produkcji krzemionki HDS we Włocławku
 - Hanplast Sp. z o.o. w Bydgoszczy
 - Boryszew Tensho Poland Sp. z o.o.
- przeciętne wynagrodzenie w sektorze chemicznym niższe niż średnie krajowe
- wykwalifikowana kadra pracownicza: szkoły wyższe o profilu chemicznym (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytet Technologiczno-Przemysłowy w Bydgoszczy)
- zaplecze naukowo-badawcze: Instytut Przetwórstwa Tworzyw Sztucznych „Metalchem”, Polska Izba Przemysłu Chemicznego z Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Spożywczy

- wiodąca rola województwa w produkcji rolno-spożywczej
- potencjał naukowo-badawczy regionu:
 - Uniwersytet Technologiczno-Przemysłowy w Bydgoszczy: Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt, Wydział Rolniczy, kierunek Technologia żywności i żywienie człowieka
 - Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu: Wydział Biologii i Nauk o Ziemi,
 - Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy: Instytut Biologii i Ochrony Środowiska, Instytut Mechaniki Środowiska i Informatyki Stosowanej
- sieć przedsiębiorstw z branży spożywczej, potencjalnych poddostawców i kooperantów:
 - Zakłady Tłuszczowe KRUSZWICA S.A. Kruszwica
 - Cargill Polska Sp. z o.o.
 - Centrum Operacyjne-Pasze w Osnowie
 - CEREAL PARTNERS POLAND TORUŃ-PACIFIC Sp. z o. o. Toruń
 - Zakłady Przetwórstwa Cykorii CYKORIA S.A. Wierzchosławice
 - JUTRZENKA Colian S.A. Bydgoszcz – produkcja wyrobów cukierniczych
 - Masmal Dairy Sp. z o.o. w Grudziądzu
 - Ocetix Sp. z o.o. w Grudziądz
 - Zakład Produkcji Cukierniczej „Wisła” w Grudziądzu
 - Delecta S.A. (grupa Orkla / Norwegia), Włocławek
 - Fabryka Cukiernicza "Kopernik" S.A. w Toruniu
 - Krajowa Spółka Cukrowa S.A. w Toruniu
 - Sugarpol Sp. z o.o. w Unisławiu

- o Abramczyk Sp. z o.o., Bydgoszcz
- o Drobex Sp. z o.o., Solec Kujawski
- o Nordzucker S.A., Zakład Produkcyjny Chełmża
- o FROSTA Sp. z o.o., Bydgoszcz

Samochodowy

- o Boryszew Tensho Poland Sp.z o.o., Ostaszewo
- o BAUS AT Sp. z o.o., Ostaszewo
- o WAS Weitmarscher Polska Sp. z o.o., Lubicz
- o Kongsberg Automotive, Brześć Kujawski
- o Visscher Caravelle Poland Sp. z o.o., Toruń, Grudziądz

Potencjał ekonomiczny

Wstępne rachunki PKB brutto w 2015 r.

	w mln zł	w %	na 1 mieszkańca
Polska	1 719 097	100	100 (44 670)
Kujawsko- Pomorskie	76 052	4, 4	81,4 (36 374)

Źródło: GUS: *PKB wstępne rachunki regionalne dla Polski 2015*, Warszawa 30.12.2016 r.

Wartość dodana brutto wg rodzajów działalności w roku 2014 r. (w mln PLN)

Dane za 2015 będą dostępne w październiku 2017 r.

	Ogółem	Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo, rybactwo	Przemysł	Budownictwo	Handel i naprawy, transport, gospodarka magazynowa	Obsługa rynku Nieruchomości, ubezpieczenia i usługi finansowe	Inne usługi
Polska	1 719 097	43 301	404 765	119 197	435 997	145 076	376 809
Kujawsko- Pomorskie	76 022	3006	19 321	5 311	18 002	4 391	16 416

Źródło: GUS *PKB rachunki regionalne 2014*, Katowice 2016

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw (PLN) marzec 2017r.

Polska	4 390,54
Kujawsko- Pomorskie	3 851,35

Źródło: GUS: *Biuletyn statystyczny woj. kujawsko-pomorskiego za I kwartał 2017 r.*, Bydgoszcz 2017

Lokalny rynek pracy

Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w I kwartale 2017 r.

	Aktywni zawodowo (w tys.)	Współczynnik aktywności zawodowej (%)	Stopa bezrobocia (%)
Polska	17 208	56,2	8,1
Kujawsko- Pomorskie	921	55,3	11,9

Źródło: GUS, *Biuletyn Statystyczny woj. kujawsko-pomorskiego za I kwartał 2017 r.*, Bydgoszcz 2017

Struktura bezrobocia wg poziomu wykształcenia (w tys.) w I kwartale 2017 r.

	Ogółem	Wyższe	Policealne, średnie zawodowe	Średnie ogólne	Zasadnicze zawodowe	Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe
Kujawsko- Pomorskie	98 711	8 590	18 914	9 886	28 815	32 506

Źródło: GUS, *Biuletyn Statystyczny woj. kujawsko-pomorskiego za I kwartał 2017 r.*, Bydgoszcz 2017

Struktura bezrobocia wg wieku (w tys.) stan na I kwartał 2017 r.

	Ogółem	25 lat i mniej	25-34	35-44	45-54	55 i więcej
Kujawsko- Pomorskie	98 711	13 822	27 742	22 739	17 989	16 419

Źródło: GUS, *Biuletyn Statystyczny woj. kujawsko-pomorskiego za I kwartał 2017 r.*, Bydgoszcz 2017

Wyższe uczelnie w tym niepubliczne

Szkoły wyższe w roku akademickim 2016/2017

	Szkoły		
		niepubliczne	
Polska	390	258	1 348 822
Kujawsko- Pomorskie	28	22	61 859

Źródła: GUS *Rocznik statystyczny województwa kujawsko-pomorskiego 2016*, Bydgoszcz, grudzień 2016 r.
GUS, *Mały rocznik statystyczny Polski 2017*, Warszawa, czerwiec 2017

Wybrane uczelnie wyższe

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu:

główne kierunki kształcenia: dziennikarstwo, stosunki międzynarodowe, filologia angielska

Collegium Medicum UMK im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy:

główne kierunki kształcenia: lekarski, biotechnologia, farmacja, kosmetologia

Uniwersytet Technologiczno- Przyrodniczy im. J. J. Śniadeckich w Bydgoszczy:

główne kierunki kształcenia: ochrona środowiska, elektronika i telekomunikacja

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy:

główne kierunki kształcenia: informatyka, pedagogika, politologia

Akademia Muzyczna im. F. Nowowiejskiego w Bydgoszczy

Wybrani inwestorzy obecni w województwie

Firma	Sektor	Miejsce prowadzonej działalności
Grupa Anwil S.A.	przemysł chemiczny	Włocławek
Pojazdy Szynowe PESA Bydgoszcz SA Holding	przemysł maszynowy	Bydgoszcz
MAPEI	przemysł chemiczny	Barcin
Apator SA, GK	przemysł maszynowy	Ostaszewo
Lafarge	przemysł chemiczny	Barcin
Unilever	przemysł chemiczny	Bydgoszcz
Schumacher Packaging	przemysł chemiczny	Grudziądz
Rossmann	logistyka	Grudziądz
Mondi Świecie S.A.	przemysł papierniczy	Świecie
Grupa Boryszew	przemysł tworzyw sztucznych	Ostaszewo
Cereal Partners Toruń-Pacific Sp. z o.o.	przemysł spożywczy	Toruń
Solvay	przemysł chemiczny	Włocławek

Użyteczne adresy

Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Plac Teatralny 2

87-100 Toruń

Tel.: (+48 56) 621-82-55, 622-31-31

fax: (+48 56) 621-85-53

www.kujawsko-pomorskie.pl

Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki

ul. Jagiellońska 3

85-950 Bydgoszcz

Tel.: (+48 52) 349-77-80

fax: (+48 52) 349-74-60

www.bydgoszcz.uw.gov.pl

Aktualizacja: Marek Ryłow COI WK-P, lipiec 2017